

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Kirjaamo
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

SUOMEN HAMMASLÄÄKÄRILIITON LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI IONISOIVASTA SÄTEILYSTÄ

Hammaslääkäriliitto nostaa asetusluonnoksesta esiin seuraavat kohdat ja esittää niihin alleviivauksilla korostetut muutokset:

22§ *Henkilöstövoimavarat*

Asetusluonnoksessa esitetään seuraavaa:

5) radiologin on oltava käytettävissä oikeutusarvioinnin varmistamiseksi *ennen jokaista röntgentutkimusta ja kuvien tulkintaa* varten sekä yhdistelmä tutkimusten kuvien tulkintaa varten on oltava käytettävissä asianmukaisen koulutuksen saanut lääkäri;

Radiologin käytettävissä oloa ei voida velvoittaa hammasröntgenkuvauksilta. Siltä osin asetustekstiä pitää täsmentää.

43 § *Lisäkoulutus ja kokemus*

Asetusluonnoksessa esitetään seuraavaa:

Säteilylain 110 §:ssä tarkoitetun sairaanhoitajan ja suuhygienistin lisäkoulutuksen on täytettävä liitteessä 6 säädetyt vaatimukset.

Teoreettisia opintoja on täydennettävä käytännön opiskelulla terveydenhuollon toimintayksikössä. Lääkärin ja suuhygienistin osalta hammaslääkärin ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun lääkärin on ohjattava työssä tapahtuvaa oppimista ja osallistuttava työelämässä tapahtuvan näytön arviointiin. Käytännön harjoittelusta tehtävään sopimukseen sisällytetään tieto työssä tapahtuvaa opiskelua ohjaavasta lääkäristä tai hammaslääkäristä sekä tämän tehtävistä.

Hammaslääkäriliitto esittää pykälään yllä olevaa lisäystä.

46 § *Todistus rajatun röntgentutkimukseen lähettämisen lisäkoulutuksesta*

Asetusluonnoksessa esitetään seuraavaa:

Korkeakoulun lisäkoulutuksesta antamaan todistukseen merkitään koulutuksen laajuus, osaamiskokonaisuudet ja niiden näyttö, tieto koulutukseen sisältyvää käytännön opiskelua ohjanneesta lääkäristä tai hammaslääkäristä sekä tieto siitä, että kyseessä on säteilylain 110 §:ssä tarkoitettu rajatun röntgentutkimukseen lähettämisen edellyttämä lisäkoulutus.

Hammaslääkäriliitto esittää pykälään yllä olevaa lisäystä.

47 § *Tietojen antaminen ja suostumuksen pyytäminen*

Asetusluonnoksessa esitetään seuraavaa:

Säteilylain 121 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot on annettava altistettavan henkilön äidinkielellä tai kielellä, jota hänen perustellusti voidaan olettaa ymmärtävän. Tiedot on annettava ennen suostumuksen pyytämistä.

Tietojen antamisesta ja suostumuksen pyytämisestä vastaa lähettävä lääkäri tai hammaslääkäri, jos kuvantaminen on osa lääkärin tai hammaslääkärin suorittamaa terveystarkastusta tai terveydentilan arviointia. Terveystarkastuksen laitteella tehtävää kuvantamista edellyttävä oikeushenkilö tai viranomainen vastaa tietojen antamisesta ja suostumuksen pyytämisestä. Käytännön järjestelyjä tietojen antamiseksi ja suostumuksen pyytämiseksi voidaan tehdä kuvantamista edellyttävän oikeushenkilön tai viranomaisen ja kuvantamisesta vastaavan toiminnanharjoittajan välillä.

Hammaslääkäriliitto esittää pykälään yllä olevia lisäyksiä.

Liitteen 6 taulukkoon Hammaslääkäriliitto esittää alla olevia alleviivattuja lisäyksiä:

- Tuntee omaan ammattitoimintaansa, potilaan hoitamiseen ja kuvantamistutkimuksiin lähettämiseen liittyvät säädökset **ja vastuut**;
- Osaa soveltaa edistyneitä tietojaan anatomiasta, fysiologiasta ja patofysiologiasta kirjoittaessaan lähetteen kuvantamistutkimukseen;
- Tuntee kuvantamismenetelmät ja -indikaatiot;
- Osaa kirjata esitiedot (anamneesin) ja tutkia potilaan kliinisesti sekä hankkia olennaisen tiedon aikaisemmista tutkimuksista, toimenpiteistä ja hoidoista säteilylain 110 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa;
- Osaa dokumentoida päätöksenteon perustana olevan anamneesin ja kliiniset löydökset;
- Osaa toimia tehtäväalueellaan näyttöön perustuvien hoitosuosituksen ja -käytänteiden mukaisesti;
- Tunnistaa oman osaamisensa rajoitukset ja konsultoi muita ammattiryhmiä tarvittaessa;
- Osaa arvioida potilaan terveydentilaa ja hoidon kiireellisyyttä ja niihin liittyvää kuvantamistutkimusten tarvetta ja oikeutusta **lääkärin / hammaslääkärin tekemän tutkimuksen ja hoitosuunnitelman pohjalta**, osaa varmistaa hoitosuunnitelman mukaisen tutkimuksen oikeutusarvioinnin ja osaa ohjata potilaan lääkäriille tai hammaslääkäriille tarvittaessa;
- Tuntee lähetteen kirjoittamisesta annetut ohjeet ja säädökset ja osaa kirjoittaa kriteerien mukaisen lähteen.

Hammaslääkäriliitto esittää myös, että asetuksessa tai muistiossa todetaan, että röntgenkuvista pitää aina pyytää hammaslääkärin / lääkärin laatima lausunto, sillä lausunto on oleellinen osa kaikkia röntgentutkimuksia. Sopiva kohta voi löytyä liitteestä 6 tai liitteestä 7, jolloin määräyksen kaavassa voitaisiin todeta, että vastuuhammaslääkärin olisi määritettävä toimintayksikkönsä toimintamallit mukaan lukien kuvien lausuntovaatimus.

Säteilylain kokonaisuudistuksen myötä toiminnanharjoittajille esitetään uusia vaatimuksia. Hammaslääkäriliitto toivoo, että näiltä osin esitystä vielä arvioidaan, jotta vaatimukset etenkin pienille toiminnanharjoittajille eivät lisääntyisi.

Helsinki 31.8.2017

Sirpa Tilander
Puheenjohtaja
Suomen Hammaslääkäriliitto

Anja Eerola
Varatoiminnanjohtaja
Suomen Hammaslääkäriliitto